

# Petržalské hájovne / Gamekeepers' lodges in Petržalka

Existencia hájovní na území hlavného mesta SR Bratislavy môže byť pre mnohých prekvapením. Pravdou však je, že sa práve nachádzate pred jednou z takýchto stavieb, ktoré sa v Petržalke zachovali. Pôvodne boli sídlami hájnikov strážiacich lesy a zver, neskôr sídla horárov, ktorí mali oveľa širšie spektrum povinností.



Pôvodná podoba horárne  
Picture of the gamekeepers' lodge in the past



Pozsony — Pressburg. Vadászház — Jägerhaus.  
Partie aus der alten Au.

11108 Kiadó; Dusehinsky G., Pozsony

Dobový pohľad na bývalú horárňu a kamenný kríž, ktorý bol neskôr premiestnený do neďalekej kaplnky, postavenej v roku 1909.  
Historical view of the former gamekeepers' lodge and the stone cross which was later moved to the chapel built in 1909.



Výklenok, v ktorom bola socha Panny Márie.  
A niche in which used to be statue of Virgin Mary.



Detail textu / Detail of the text



Vodoznak povodne z roku 1850  
A line mark showing water level during the flood in 1850

Územie Petržalky bolo v minulosti pokryté bohatými lužnými lesmi, popretkávanými ramenami Dunaja. Tieto lesy boli majetkom hradného panstva významného rodu Pálffyovcov (Pálffyovcov), ktorý im venoval veľkú pozornosť, a to nielen ako poľovným revírom. V rokoch 1858 až 1863 pôsobil v tunajších lesoch jeden z najvýznamnejších európskych lesníkov Wiliam Rowland. Založil štyri lesné škôlky a vysadil 1,9 milióna sadeníc lesných drevín, najmä borovice.



Horárňu na Starohájskej ceste z 19. storočia bola známa aj pod menom Kokešova horárňu. V jej priecheli sa nachádza výklenok, kde bola umiestnená socha Panny Márie. Pod ním umiestnený nemecký nápis prezrádza, že ide o pripomienku povodne z 29. januára 1809, obnovenú v roku 1852. O niečo nižšie sa nachádza malá tabuľka s ryskou, dokumentujúca stav vody z inej povodne 5. februára 1850. História zaznamenala, že v istom období bol v horárni vyhľadávaný Hostinec u Hubera, známy vynikajúcou kuchyňou.



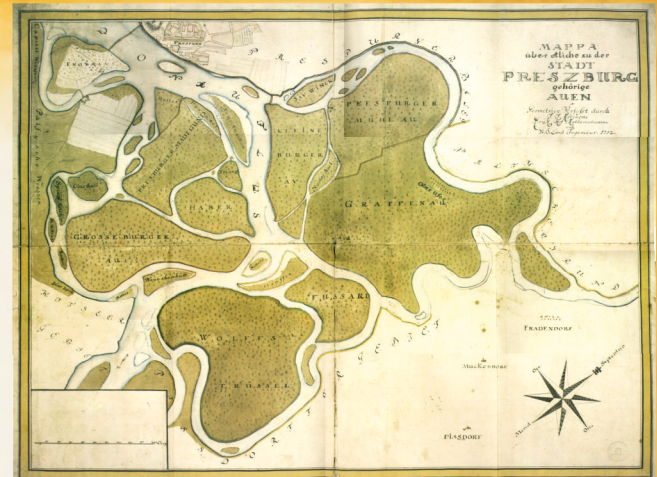
Miesto, na ktorom sa nachádzate.   
You are here.   
Navštívte aj objekt zachovanej hájovne na Starhradskej ulici č. 5.   
We recommend a visit of gamekeepers' lodge in 5 Starhradská Street, too.



Jedna z ďalších horární stála v Pečni. Zanikla po vzniku pohraničného pásma. Z bývalého panstva staja ešte horárne na Klokočovej ul. v Petržalke a vo Wolfsthalte, dnes už na území Rakúska. Another gamekeepers' lodge was in Pečňa. It was destroyed when the border zone was formed. Until now still exist the gamekeepers' lodges in Klokočova Street in Petržalka and in Wolfsthalte in Austria.



William Rowland s manželkou  
Wiliam Rowland with his wife



Ramená Dunaja a lužné lesy na území Petržalky na mape z 18. storočia  
The branches of the River Danube and the floodplain forests in the area of Petržalka in the 18th century



Panoramatické zobrazenie Petržalky a parku v polovici 19. storočia, na ktorom sú vyznačené horárne a označená je aj horárňu na dnešnej Starohájskej ceste.   
A panoramic view of Petržalka and park in the 19th century with the marking of the gamekeepers' lodges. You can see mark of the gamekeepers' lodge in Starhradská Street.



Po ústupe lužných lesov a postupnom zaniknutí ramien Dunaja boli v Petržalke vybudované nádherné parky a sady. Mapa petržalského parku z r. 1832, dnes Sad Janka Kráľa.  
After the floodplain forests deforestation and the gradual disappearing of the branches of the River Danube in Petržalka were beautiful parks and gardens established. The map of the park in Petržalka in 1832, now called „Sad Janka Kráľa“.

**Hájovňu na znak úcty k histórii a na pamäť budúcim generáciám vyhlásil štátny podnik LESY Slovenskej republiky v roku 2020 za VÝZNAMNÉ LESNÍCKE MIESTO. Garantom vyhľadávania, evidovania, obnovy a popularizácie významných lesníckych miest je Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene.**

The existence of Gamekeepers' lodges in the area of Bratislava, the capital city of Slovakia, could be a surprise for many people. In fact, you stay in front of one of these objects, preserved in Petržalka until nowadays. These buildings were seats of the forest wardens who protected both the forest and wild animals, later they were occupied by the gamekeepers with more responsibility. In the past the area of Petržalka was covered by floodplain forests with many branches of the River Danube. These forests were property of Pálffy family. For this family, forests were more than just a hunting ground. In 1858 – 1863 here worked Wiliam Rowland, one of the most important European foresters. He established four tree seedlings nurseries and he planted more than 1.9 million of seedlings, mostly pine. The gamekeepers' lodge in Starohájska Street was built in the 19th century and it was known as the Kokeš gamekeepers' lodge. On the front facade of the house there is an empty niche in which used to be a statue of Virgin Mary. According to the German inscription below the niche, the statue was the remembrance of the flood on 29 January 1809. It was reconstructed in 1852. A little bit lower there is a small table with a line mark, showing the highest water level during the next flood on 5 February 1850. It is a historical fact that in this gamekeepers' lodge was very famous Hubert Inn with delicious cuisine.

This gamekeepers' lodge was declared as the Special forestry site by State enterprise Forests of the Slovak Republic in 2020 as a token of respect for history as well as for the memory for future generations. The Museum of Forestry and Wood Technology in Zvolene is the guarantor of searching, recording, restoration and popularization of special forestry sites.

Pamiatka je zaradená v Zozname pamätihodností mesta Bratislavy pod evidenčným číslom BA – IX - A.5 a súčasne sa nachádza na území regionálneho biocentra RBc 39 – Draždiak. This historical landmark is included in the List of Historical Landmarks of the City of Bratislava, registration number BA - IX - A.5 and is also located in the regional biocentre RBc 39 - Draždiak.

Zdroje: LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, LDM, Archív mesta Bratislavy, Múzeum mesta Bratislavy, SNM-HM Bratislava, Eduard Genserek, Ľuboš Kačirek, Jozef Schwarz, wikipédia.org.

